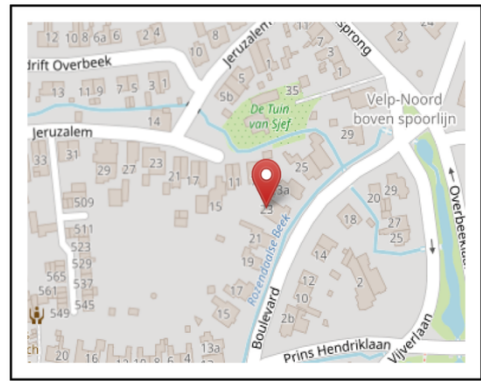

Villa Buitenlust
Boulevard 23
6881 HP Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000260
Inschrijving register 12 november 2008
Kadastrale aanduiding Velp I 1286

Historie en ligging:

Deze bijzonder gaaf bewaarde vrijstaande villa werd ca. 1912 ontworpen en is een goed voorbeeld van de voor deze tijd karakteristieke overgangsarchitectuur. Deze term is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Vaak is er al sprake van een typologische vernieuwing in plattegrond en opstand. Over het algemeen is er sprake van het door elkaar gebruiken van elementen uit de neorenaissance, chaletstijl en Art Nouveau/Jugendstil, naast Berlagiaanse en rationalistische kenmerken. Bovenstaande uit zich met name in de combinatie van baksteen met verschillende kleuren verblendsteen, lateien uitgevoerd in hard- of cementtenen of ijzeren profielbalken, topgevels met sierspanten en/of pseudovakwerk en ajourwerk, rond- of hoefijzerbogen boven deuren en vensters. Typisch is ook het gebruik van elementen uit de neorenaissance als speklagen en blinde segmentboogjes met siermetselwerk. Deze worden echter niet meer in pleister uitgevoerd doch in verblendsteen.

Het pand is gelegen in het villapark Overbeek aan de westzijde van de Boulevard die aan deze zijde van de voortuinen gescheiden wordt door een beekje. Karakteristiek voor de aan deze gelegen villa's is het bruggetje dat de verbinding vormt tussen de voortuin en de stoep. Deze villa heeft een bruggetje dat voorzien is van een smeedijzeren leuning en een eenvoudig enkelvoudig draaihekje. Het pand heeft een smalle linker- en rechter zijtuin en een diepere achtertuin waarin zich een oude esdoorn? bevindt.

Het villapark Overbeek werd in 1901 aangelegd op het landgoed van het in de 18de eeuw na een brand herbouwde landhuis Overbeek. De barokke tuinaanleg was in 1800 vervangen door een park in landschapsstijl. Het landgoed werd in 1900 te koop aangeboden en op 21 juli 1901 werd het landgoed met huis verkocht voor f 150.000,-. De koper was de o.a. door W. Honig op 15 december 1900 opgerichte NV Villapark 'Overbeek'. Honig was een succesvol architect die in Velp en omgeving werkzaam was en middels het villapark tevens een manier zag om zijn praktijk uit te breiden. Honig was later o.a. gemeentopzichter en lid van de gemeenteraad en tevens in 1903 betrokken bij de aanleg van het villapark Schonenberg. Het in de traditionele landschapsstijl uitgevoerde ontwerp werd gemaakt door de bekende landschapsarchitect Hugo A.C. Poortman (1858-1953) en was gebaseerd op de Hollandse villaparken zoals het door Springer ontworpen villapark Duin en Daal in Bloemendaal. Er werden vijf nieuwe wegen aangelegd en de gracht rond het huis werd vergraven tot een centrale waterpartij met watervalletjes, rots partijtjes en een eiland met muziektent. De oude bomen werden zoveel mogelijk gespaard. In de eerste drie meest succesvolle jaren werden de villa's in eigen beheer gebouwd en ontworpen door Honig. Later werden de villa's ook door andere architecten ontworpen. De vroegste bebouwing in het villapark kwam tot stand aan de Overbeeklaan en het begin van de Boulevard. Het huis Overbeek werd na een aantal mislukte pogingen om het landhuis te behouden als postkantoor of gemeentehuis in 1906 verkocht aan de bouwmaatschappij 'Westerkwartier'

uit Amsterdam om gesloopt te worden. Door het terrein werd vervolgens een weg aangelegd die het in het verlengde lag van de Vijverlaan.

Plattegrond en opbouw:

Het op een rechthoekige plattegrond gebouwde pand bestaat uit een tweelaags gedeelte dat afgesloten wordt door een overstekend zadeldak met de nok haaks op de weg en een aansluitend éénlaags gedeelte rechts hiervan dat voorzien is van een afgeplat schilddak. Beide daken zijn gedekt met gesmoorde platte Fries pannen. De in baksteen opgetrokken en in kruisverband uitgevoerde gevels worden afgesloten door bewerkte en geprofileerde bakgoten op houten klossen. De overstekende kap boven de puntgevels van het tweelaags deel is voorzien van geprofileerde windveren. Aan de achterzijde bevindt zich een lage éénlaags uitbouw met een plat dak. In het dak bevinden zich diverse hoge schoorstenen. In het voorschild van het éénlaags gedeelte bevindt zich een dakkapel onder een hoog tentdakje met een stolpraam. Het pand heeft een omlopende gepleisterde en grijs geschildeerde plint. De ingang van huis bevindt zich in de linkerzijgevel.

Vorgevel:

Asymmetrisch ingedeelde gevel van twee traveeën bestaande uit een tweelaags, licht vooruitspringende linker travee en een éénlaags rechter travee. De linker travee heeft op de begane grond een door een strek gesloten venster dat voorzien is van een enkelruits schuifraam met aan weerszijden persiennes waarvan de beneden helft van een paneelvulling voorzien is. De verdieping bezit een houten balkon met opengewerkte gietijzeren balusters. De dubbele balkondeuren waarboven zich een bovenlicht bevindt hebben aan weerszijden persiennes als genoemd. In de geveltop bevinden zich twee kleine gekoppelde door eenvoudige blinde segmentboogjes afgesloten vensters die ieder voorzien zijn van een tweeruits draairaam. De rechtertravee bezit een venster dat voorzien is van enkelruits schuifraam met aan weerszijden persiennes.

Linker zijgevel:

Symmetrisch ingedeelde gevel van drie traveeën. De ingang is in de midden travee gelegen en heeft een hardstenen stoep en een paneeldeur met raampje waarvoor zich een smeedijzeren persiennes als boven omschreven. De eerste en de derde travee bevatten eveneens op de begane grond en de verdieping vensters met stolpramen.

Achtergevel:

In de door een puntgevel afgesloten tweelaags hoofdbouwmassa bevindt zich in de geveltop een door een strek afgesloten venster met een van een T-indeling voorzien drieruits raam. Hiernaast bevindt zich een uitgemetseld schoorsteenkanaal waarvan de boven het dak uitstekende schoorsteen verwijderd is. In de gevel van het uitgebouwde éénlaags gedeelte bevinden zich links dubbele deuren naar de tuin waarboven zich een bovenlicht bevindt. Aan weerszijden zijn luiken aangebracht en het geheel wordt afgesloten door een strek.

In het midden bevindt zich een deur met glasvulling en onderpanelen, waarboven zich een enkelruits bovenlicht bevindt dat afgesloten wordt door een strek. Rechts bevindt zich een door een strek afgesloten venster dat voorzien is van een stolpraam met een enkelruits-bovenlicht.

Rechter zijgevel:

De begane grond van deze asymmetrisch ingedeelde gevel heeft links een fraaie houten serre met gesneden stijlen en een kleine onder- en bovenpanelen. De op een rechthoekig plattegrond opgetrokken serre heeft een glasvulling bestaande uit transparant glas-in-lood. Aan de voorzijde van de serre bevindt zich een schuifdeur. De serre heeft een half schilddakje gedekt met leien.

Rechts van de serre bevindt zich, ter hoogte van het trappenhuis, een iets hoger opgetrokken travee die op de begane grond twee kleine naast elkaar geplaatste vensters heeft die ieder voorzien zijn van een raam met gekleurd glas-in-lood waarvoor tralies geplaatst zijn. Hierboven bevindt zich een groot venster met een kruiskozijn waarvan de ramen eveneens van gekleurd glas-in-lood met geometrische patronen voorzien zijn. Voor het raam bevinden zich tralies. In de lagere travee hiernaast bevindt zich een venster met een T-schuifraam. In de lage uitbouw rechts bevinden zich een opgeklampte houten deur en een venster met een draairaam met een T-indeling, waarvoor zich tralies bevinden.

Interieur:

Het interieur bevat nog vele waardevolle onderdelen uit de bouwtijd. De gang is belegd met wit marmer en heeft een gesneden tochtput met een tochtdeur en een bovenlicht die beide voorzien zijn van fraai geëet glas dat kenmerken van de Jugendstil vertoont. Verder is de oorspronkelijke gesneden trap nog aanwezig. Het merendeel van de deuren wordt nog gevormd door paneeldeuren met geprofileerde deuromlijstingen. Verder zijn er op diverse plaatsen binnenluiken en schuifdeuren aanwezig zoals in de kamers en suite. Deze kamers hebben beide nog de oorspronkelijke stucplafonds met Jugendstil motieven.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Boulevard (situeringswaarde).
- als onderdeel van het waardevolle door de belangrijke landschapsarchitect Hugo Poortman ontworpen villapark Overbeek en in het bijzonder als onderdeel van de gave gevelwand aan dit deel van de Boulevard.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik. Het behoort tot best bewaarde panden van dit type in Velp.
- als belangrijkste nog gaaf bewaard voorbeeld in de gemeente Rheden van een in villa met kenmerken van de voor de periode 1900-1910 karakteristieke overgangsarchitectuur.
- vanwege meerdere waardevolle en voor de gemeente Rheden zeldzame interieuronderdelen. Het pand bevat een der gaafst bewaarde interieurs uit de periode rond de eeuwwisseling in Velp.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1a, 1c, 1d, 2a, 2c en 2d. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel en rechterzijgevel - 2016 Foto: Driekus Wolsink / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND